

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

УЗ ПРАВИЛНИК О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ПРАВИЛНИКА О МЕТОДОЛОГИЈИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ РЕФЕРЕНТНЕ ЦИЈЕНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине – ФЕРК овим образложењем објашњава правни и чињенични основ за доношење Правилника о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије.

Образложење је израђено да би се омогућило јавности разумијевање правног основа који ФЕРК мора уважавати у поступку доношења општих аката којима се, на основу законског овлаштења, на општи начин уређују правни односи у циљу разрађивања и примјене појединих законских одредби у вези методологије за утврђивање референтне цијене електричне енергије.

I. ПРАВНИ ОСНОВ

Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 66/13, 94/15 и 54/19), Закон о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације („Службене новине Федерације БиХ“ број 70/13 и 5/14), Статут Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 24/14 и 91/15), Пословник о раду Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 29/14, 31/16 и 84/19)

Ради остваривања циљева Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, који представља правни оквир за стварање услова за развој тржишта електричне енергије, те ради регулисања тржишта електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине, основан је ФЕРК, као специјализована, самостална, независна и непрофитна организација у Федерацији Босне и Херцеговине, која има својство правног лица. Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописане су надлежности и обавезе ФЕРК-а које се односе на регулисање тржишта електричне енергије, уз посебан нагласак Закона на јавности и транспарентности рада ФЕРК-а. Такође и Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације прописане су одређене надлежности ФЕРК-а, које се односе на предмет тог Закона. С тим у вези, чланом 21. став (1) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописане су надлежности ФЕРК-а, док је у члану 22. тачка 11) наведеног закона прописано да је обавеза ФЕРК-а да доноси provedбене прописе за остваривање прописаних надлежности. Како је у члану 21. став (3) овог закона предвиђено да ФЕРК поред надлежности прописаних овим законом обавља и послове прописане му другим законима и прописима из области енергије, Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације, утврђене су додатне надлежности ФЕРК-а у области кориштења обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације. Тако је у члану 3. тачка дд) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и у члану 3. тачка 35) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине дефинисана референтна цијена електричне енергије као откупна цијена

електричне енергије из постројења која користе обновљиве изворе и когенерацију, чија се производња не потиче и користи се за утврђивање накнада које се плаћају за обновљиве изворе, а утврђује је ФЕРК. Чланом 25. став (8) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације прописано је да методологију за утврђивање референтне цијене посебним правилником доноси ФЕРК. Само утврђивање референтне цијене електричне енергије у складу са предметном методологијом је такође у надлежности ФЕРК-а, на основу члана 21. став (1) тачка 13) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, те члана 25. став (7) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

У складу са одредбама Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине и чланом 11. став (1) Статута Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине прописано је да у извршавању својих овлаштења и обављању својих функција, ФЕРК има обавезе прописане Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и Законом о нафтним дериватима у Федерацији Босне и Херцеговине. Чланом 23. став (1) и став (2) тог Статута прописано је да ФЕРК доноси опште и појединачне акте, те да су општи акти ФЕРК-а Пословник о раду, Етички кодекс и други општи акти неопходни за његов рад, донесени у складу са Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, тим Статутом и другим законским и подзаконским актима.

Чланом 32. став (1) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине прописано је да се правилником поближе разрађују законски прописи у оквиру надлежности и овлаштења ФЕРК-а, као и питања унутрашње организације и рада ФЕРК-а.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРАВИЛНИКА

Обзиром да је обавеза ФЕРК-а стално праћење и анализирање досадашње примјене његових правила и прописа које доноси у складу са својим законом прописаним надлежностима и обавезама, ФЕРК је оцијенио да је потребно извршити измјену саме методологије израчуна референтне цијене електричне енергије. Методологија је прописивала да се референтна цијена електричне енергије утврђује као производ пондерисане остварене цијене трговине електричном енергијом у Федерацији Босне и Херцеговине у периоду од претходних 12 мјесеци и коефицијента 1,2. Континуираним праћењем, те анализом кретања цијена електричне енергије на тржишту, као и остварених цијена трговине имаоца ФЕРК-ове дозволе за снабдијевање електричном енергијом утврђено је да је дошло до знатних поремећаја у цијенама електричне енергије на тржишту. Разлози за то су лоша хидролошка година, те глобални поремећаји у цијенама проузроковани појавом вируса SARS - CoV-2. Анализирајући ефекте тренда кретања цијена електричне енергије на износ референтне цијене електричне енергије, као и њен смисао да иста служи као откупна цијена електричне енергије из постројења која користе обновљиве изворе и когенерацију, чија се производња не потиче, као и да се иста користи за утврђивање накнада које се плаћају за обновљиве изворе јавила се потреба измјене постојеће методологије. Како су цијене на тржишту електричне енергије знатно порасле из методологије за утврђивања референтне цијене електричне енергије је потребно укинути коефицијент 1,2 да би референтна цијена служила сврси због које се утврђује.

Обзиром на напријед наведено ФЕРК се определијелио за регулисање ове материје као у Правилнику о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије.

III. ПРЕДМЕТ РАЗМАТРАЊА ПРАВИЛНИКА

Правилником о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије допуњава се члан 2. Правилника, будући да је у истој одредби споменути Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине доживио измјене и допуне у периоду након доношења Правилника. У члану 3. Правилника извршена је измјена начина утврђивања референтне цијене електричне енергије тако да се иста утврђује као пондер остварене цијене трговине електричном енергијом у Федерацији Босне и Херцеговине у периоду од претходних 12 мјесеци имаоца ФЕРК-ове дозволе за снабдијевање електричном енергијом – дозволе II реда, док је члан 6. измијењен због предмета овог Правилника прописаног у члану 1. истог.

IV. СВРХА ОБРАЗЛОЖЕЊА

Сврха Образложења је информисање јавности о чињеничним и правним основама Правилника о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије. Обзиром да је материја Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије изузетно стручна и захтјевна, ФЕРК ће наставити пратити и анализирати ефекте примјене Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије у процесу његове примјене.

V. ПРОВЕДЕНЕ АКТИВНОСТИ ФЕРК-а

Нацрт правилника о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије ФЕРК је усвојио на XVIII редовној сједници одржаној 10.09.2021. године. Обавјештење о одржавању сједнице објављено је 02.09.2021. године, на огласној табли ФЕРК-а и на интернет страници ФЕРК-а.

Уз Нацрт правилника, ФЕРК је на истој сједници усвојио и текст Образложења уз овај нацрт и утврдио текст Обавјештења за јавност, за прикупљање коментара и одржавање опште расправе. Обавјештење за јавност за прикупљање коментара и одржавање опште расправе током које је ФЕРК примао коментаре јавности, објављено је на интернет страници ФЕРК-а 10.09.2021. године. Нацрт правилника о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије био је доступан јавности путем интернет странице ФЕРК-а. Рок за подношење писаних коментара истекао је 23.09.2021. године.

ФЕРК је одржао општу расправу о Нацрту правилника о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије 21.09.2021. године, у Мостару, у просторијама ФЕРК-а, са почетком у 9:00 часова, уз учешће јавности искључиво путем видео линка.

Обзиром да није било коментара јавности на наведени нацрт, приједлог Правилника о измјенама и допуни Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије стављен је на дневни ред XIX редовне сједнице ФЕРК-а.